

**VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER
OP DONDERDAG 3 SEPTEMBER 2020**

**Onderwerp: Nota Bestuurlijke voortgangsrapportage kantoren en bedrijven 2019
(2020.00001466)**

Voorzitter: dhr. M. Achterbergh-Copier

De leden: dhr. R. Ahmed Khatab, mw. H.J. van den Berg, dhr. P.J. Boerman, dhr. H. den Butter, dhr. C. el Idrissi, mw. D. Kerkhoff, dhr. J.C. Koomen, mw. A.P. Maat, dhr. K. Sulmann, dhr. E. Vermeulen

Griffier: mw. E.H.M. Ouwehand-Brussel

Portefeuillehouder: mw. M.H. Ruigrok

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Goedenavond allemaal, ik open de vergadering. We gaan het hebben over de Bestuurlijke voortgangsrapportage kantoren en bedrijven 2019. We kijken terug naar het jaar 2019 waarbij natuurlijk de coronacrisis het een en ander heeft ingehaald. Het is teruggekomen in het stuk en daar gaan we het vanavond over hebben. Er zijn spreektijden, dat is u bekend. Eerste en tweede termijn gaat van uw spreektijd af. De eerste termijn is op toerbeurt. Wie mag ik als eerste het woord geven? Ja, ChristenUnie-SGP, de heer Den Butter.

De heer DEN BUTTER: Dank u wel voorzitter. Een voortgangsrapportage is altijd leuk. Zeker deze, die een lange geschiedenis heeft. De trends in de voortgangsrapportage gingen de goede kant op. Leegstand wordt minder. Transitie versus nieuwbouw zag er goed uit. Het zag er ook goed uit voor de toekomst. We vonden de coronabeschoouwing aardig in dit stuk. Want het was een snelle voorspelling van corona. Meestal horen we: dat kunnen we nu nog niet zeggen en nu stonden er allerlei grafiekjes en tekeningen in. En omdat het erin staat voelt het als waarheid. Ik vond het ergens wel geruststellend dat er nog mensen zijn die weten wat er gebeurt als het straks allemaal weer voorbij is. Ik moet zeggen: meestal zie je dat soort plaatjes en is het ook een crisis zoals alle andere die met een jaar of acht zeker alweer door een nieuwe wordt opgevolgd. Dus wat dat betreft was die coronabeschoouwing fijn. Maar, dan komen we wel met de vraag hoe we nu verdergaan. Twee dingen zijn belangrijk. Voor ons is de belangrijkste onze strategie werklocaties. Die hebben we vorig jaar vastgesteld. En daarvan moeten we ons afvragen of actualisering nu nodig is met de kennis van nu en er is dus kennis. Of zeggen we: vooralsnog voldoet het, laten we er nu nog even mee doorgaan. Het college heeft nadrukkelijk voor het laatste gekozen en zegt: te vroeg voor het trekken van conclusies. Wij kunnen dat wel ondersteunen en ik wil afsluiten met het laatste vleugje positiviteit in het stuk, namelijk er gloort voorzichtige hoop. Ik vond het een mooie zin. Zeker als je dan kijkt wat die hoop was. Het was een beroep op creativiteit en ondernemerschap. Wij vonden het een hele dunne hoop. Maar mocht u nu echt om hoop verlegen zijn dan raad ik u aan om 1 Korinthiërs 13 in de Bijbel nog eens na te lezen. Daar staan ook dingen over hoop die wellicht een wat langere duur hebben. Ik dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we naar de VVD, mevrouw Van den Berg.

Mevrouw VAN DEN BERG: Dank u wel voorzitter. Toen we vorig jaar met elkaar deze strategische visie werklocaties vaststelden konden we natuurlijk niet vermoeden dat we nu in deze situatie zouden

zitten. Wat we toen van mening waren is nu belangrijker dan ooit geworden. Namelijk dat ze toekomstbestendig zijn. Allereerst onze complimenten voor deze Bestuurlijke voortgangsrapportage. Zeer overzichtelijk en rekening houdend met de belangrijke ontwikkelingen die gaande zijn. Kaders die wij als VVD belangrijk vinden voor deze toekomstbestendigheid blijken nu extra belangrijk. De eerste inzichten van de gevolgen van corona beginnen duidelijk te worden, maar we staan nog aan het begin. Diversificatie is dan wel het eerste waar je aan denkt. De luchtvaart en logistiek zijn hard getroffen en dat zien we, meer dan bij andere gemeenten, terug in de analyses over de gevolgen voor onze economie. Kansen uit de markt kunnen positief bijdragen. Denk hierbij aan circulaire economie en ook aan de datacenters waar we heel veel over hebben gesproken. De kaders voor vestiging waar we vorig jaar om vroegen zijn inmiddels vastgesteld en bieden kansen voor de toekomst. Digitale bereikbaarheid was al belangrijk maar is nu in de afgelopen maanden zeker essentieel gebleken. Farmagerelateerde bedrijven komen hier naartoe door de komst van EMA en hebben Haarlemmermeer al in het vizier. Dat is zeker nu van ongekende waarde en zeker zeer welkom. Dan nog eens even over de functiemenging in de zin van het meer mengen van wonen en werken. Hoe de toekomst er exact gaat uitzien weten we niet maar in een tijd waar zoveel wordt thuisgewerkt ligt functiemenging van locatie nog meer voor de hand. Actief inzetten op leegstand. Waar vorig jaar de focus lag op groei van werklocaties is onze verwachting nu dat transformatie van verouderde bedrijventerreinen naar locaties met meer functiemenging zeer voor de hand ligt, zoals in ons Nieuw-Vennep met Pionier. Dit kader was al opgenomen en we zijn nu in afwachting van de analyses als gevolg van corona en wat daarna allemaal duidelijk wordt. Dan een paar vragen voorzitter. Hoe ziet actief inzetten op leegstand eruit? Zijn daar voorbeelden van? Ik denk bijvoorbeeld aan Beukenhorst-Oost-Oost. Voor corona was de leegstand daar al heel erg fors. Hoe is dat nu? Wordt dat alleen nog maar erger? Tevens voelen wij toch ook de behoefte om hier eerder met elkaar over te praten dan volgend jaar bij de Bestuurlijke voortgangsrapportage. Ik weet niet hoe de collega's daar over denken en de wethouder daar tegenaan kijkt. Maar ook over de diversificatie. Wat zouden we daar over kunnen afspreken zodat we er eerder dingen over te horen krijgen. Dan nog een ander heel belangrijk punt. Betrekken we bij de totstandkoming van deze toekomstplannen ook de gebruikers en dan bedoel ik dus de eigenaren en de huurders die mede de vraag creëren. Samen vormgeven aan deze werklocaties is hier juist nu heel erg belangrijk. De cijfers over 2019 laten ons nog het verwachte beeld zien dat er toen was, namelijk een beeld van groei. Corona heeft ons nu wel een ander toekomstbeeld gegeven maar ook een beeld waarbij kansen en risico's worden uitvergroet. We zijn al jaren de sterkst groeiende lokale economie van Nederland. Nu worden we hard geraakt. Maar we hebben ook grote kansen om er weer uit te komen. Onze optimistische inslag, creativiteit en ondernemerszin zijn immers niet vatbaar voor virussen. Wat eens Haarlemmermeer heeft gecreëerd zit in ons bloed en houdt ook nu ons hoofd boven water. Dank u voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Van den Berg. Dan gaan we naar HAP, de heer El Idrissi.

De heer EL IDRISSE: Dank u wel voorzitter. Vandaag bespreken we de Bestuurlijke voortgangsrapportage kantoren en bedrijven 2019. Het is goed dat we als raad jaarlijks middels de Bestuurlijke voortgangsrapportage kantoren en bedrijven, geïnformeerd worden over de stand van zaken op de werklocaties en de lokale werklocatiemarkt. De inzet is het reduceren van structurele leegstand van kantoren en bedrijven en het realiseren en behouden van voldoende kwantitatieve en kwalitatieve werklocaties. Voorzitter, wat is de wereld toch anders in vergelijking met 2019. Waar we in 2019 nog behoorden tot een van de economisch sterkst groeiende gemeenten, in Nederland zijn we nu de gemeente die het hardst is getroffen door de coronacrisis en kampen we met een krimp van 29% van onze lokale economie. De verwachtingen voor 2020 en 2021 blijven onzeker door de nog steeds heersende effecten van de coronacrisis. We lezen dat het te vroeg is voor het trekken van conclusies over welke effecten de coronacrisis heeft op onze lokale economie. Scenario's lopen nog te veel uiteen, van gematigd tot sterk negatief en zijn met nog veel onzekerheden omgeven. Ook de

ruimte vraag en de werklocatiemarkt binnen Haarlemmermeer kent vele onzekerheden. Voorzitter, de hamvraag is vandaag: moeten we het vandaag hebben over de ontwikkelingen in 2019 en concluderen dat we mooie stappen hebben gemaakt wanneer het gaat om transformatie van kantoren. Dat de totale kantoorvoorraad is gedaald van 20% naar 17% en een nagenoeg 38 ha aan bedrijventerreinen is uitgegeven, het hoogste volume van de afgelopen tien jaar. Mijn fractie vindt het nogal lastig om in de tijd van nu en de onzekerheid van de toekomst het te hebben over ontwikkelingen in 2019. Uiteraard kijken we in de Bestuurlijke voortgangsrapportage 2020 vooruit naar mogelijke gevolgen voor de werklocatiemarkt. Maar toch bekruipt mijn fractie het gevoel dat we als raad zo snel mogelijk moeten proberen de regie in handen te nemen en vooruit dŕrven te kijken, met de nadruk op dŕrven te kijken, en beroep zullen moeten doen op creativiteit en ondernemerschap van ons allen. De vraag vandaag is hoe en op welke manier gaan we dat doen.

De VOORZITTER: Sorry, ik zit zo gebiologeerd te luisteren dat ik een interruptie mis. De heer Vermeulen, Forza!

De heer VERMEULEN: Dank u voorzitter. Ik zat eigenlijk ook gebiologeerd te luisteren tot mijn medefractiegenoot, nee mede-raadslid zelf de vraag al stelde. Het is altijd zo mooi om te roepen dat we als raad zelf initiatieven moeten nemen. Maar hoe dan?

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi, nog steeds van HAP.

De heer EL IDRISSE: Dat is een terechte vraag mijnheer Vermeulen. Wij als raad stellen de kaders. Dat is onze taak. Ik denk dat we op een bepaalde manier moeten meedenken met ondernemers. Ze faciliteren waar nodig en de kaders durven te stellen waarin ze kunnen bewegen, maar voornamelijk ook weten waar die ondernemers behoefte aan hebben. Mevrouw Van den Berg zei het ook al, nadenken over die vraag vanuit ondernemers. Ik denk dat we daar een belangrijke rol in zouden kunnen spelen.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ik wil even meegeven dat dit iets is dat heel erg zou zijn als de gemeente dat nog niet zou doen. Dat is iets dat we altijd al doen. Wat er nu gebeurt is iets dat ons overkomt, waar met alle goede bedoelingen ik van mening ben dat wij daar helemaal niets in de melk te brokkelen hebben.

De VOORZITTER: De heer El Idrissi.

De heer EL IDRISSE: Ik denk juist van wel. Dat punt maak ik niet voor niets. Ik denk dat je de gesprekken met ondernemers moet blijven houden. Volgens mij zijn die gesprekken ook heel goed gaande. Ik denk dat de wethouder daar straks ook iets over kan zeggen. Maar die gesprekken zijn zo belangrijk om te weten wat er speelt en om daar als raad de kaders voor te stellen.

De VOORZITTER: Gaat u verder met uw betoog.

De heer EL IDRISSE: Dank u wel voorzitter. Een groot aantal factoren draagt bij aan de verwachte negatieve economische effecten van de coronacrisis op onze kwetsbare economie. Onze algehele sectorstructuur waarvan een hoog aandeel logistiek betreft, wordt door de crisis nu relatief hard getroffen. Ook zorgt de aanwezigheid en de grote mate van afhankelijkheid van Schiphol ervoor dat de economie in de regio zeer hard wordt geraakt. Naast het directe effect op de werkgelegenheid en de toegevoegde waarde zorgt het ook voor indirecte effecten. Namelijk minder toeleveranciers, minder

diensten rond de luchthaven en minder hotelovernachtingen. Ook de sierteeltsector wordt hard geraakt. De sierteeltsector is door logistieke problemen en een ongekende afname van de vraag uit het buitenland een van de sterkst geraakte sectoren in de coronacrisis. Voorzitter, ook de gevolgen voor de werklocatiemarkt is op dit moment onzeker. We weten dat de investeringsbereidheid en investeringsruimte van bedrijven en vastgoedontwikkelaars in bestaande en nieuwe kantoorpanden naar verwachting zal teruglopen. Ook heeft de anderhalvemeter economie met name voor kantoren ook gevolgen voor het ruimtegebrek. Uiteraard zal dit kunnen worden opgelost met thuiswerken en rouleren. Echter, wanneer de overgangsfase langer gaat duren dan zou het kunnen zijn dat bedrijven meer kantoorruimte nodig hebben, zo valt te lezen uit dit stuk. Dit is uiteraard niet de verwachting gezien de klap die vele bedrijven eerst moeten zien te overkomen wanneer het gaat om hun bedrijvigheid. De gemeente Haarlemmermeer heeft de ambitie om ongeveer 85.000 m² kantoorruimten te transformeren naar een andere functie. Ook zal de crisis leiden tot inkrimping of faillissementen van zakelijke dienstverleners wat weer kan leiden tot nog meer leegstand. De vraag aan het college is: hoe staan we er op dit moment voor gezien de leegstand van kantoorpanden in het algemeen. Kan het college aangeven of de ambitie tot transformatie nog steeds staat en of de transformatie woningen zou kunnen betreffen. Voorzitter, we hebben al lange tijd de ambitie om in te zetten op meer economische diversificatie. Het is al door een aantal collega's ook al gezegd. Deze ambitie is in het coalitieakkoord vastgelegd en is nu actueler dan ooit. Onze gemeente kent een groot aandeel werkgelegenheid in de logistiek. Een groot voordeel is uiteraard dat hiermee schaalvoordeel ontstaat. Maar tegelijkertijd maakt het ons gevoelig voor onvoorspelbare gebeurtenissen. Mijn fractie is verheugd dat in de afgelopen jaren het nieuwe diversificatiebeleid en de inzet op marketing en acquisitie vele nieuwe bedrijven naar onze gemeente heeft gebracht. Mooi. Gekeken naar de vier kansrijke sectoren die samen meer diversificatie tot stand moet brengen vraagt mijn fractie zich af hoe de exacte stand van zaken op dit moment is. Hoeveel bedrijven per sector denken we binnen te moeten halen om niet meer afhankelijk te zijn van de luchthavensector en de daarbij behorende logistieke activiteiten. Mijn fractie hoort graag hoe het college hier over denkt.

De VOORZITTER: U krijgt een interruptie van ChristenUnie-SGP, de heer Den Butter.

De heer DEN BUTTER: Ja, u begon met te zeggen wat we hebben bereikt. Vervolgens gaat u nu zelf door over wat we nog willen gaan bereiken. Ik denk dat u nu wel een hele grote rol voor de raad claimt. Forza! noemde het zojuist ook al: gelooft u echt dat we bijvoorbeeld ervoor kunnen zorgen dat Schiphol kleiner kan worden? De heer Boerman zou er heel blij mee zijn.

De VOORZITTER: De heer El Idrissi.

De heer EL IDRISSE: Dan moet ik u eerlijk zeggen dat u het werk als raadslid onderschat. Ik denk dat we er een hele belangrijke rol in kunnen spelen. En als we dat niet zouden zijn dan zijn we eigenlijk hier helemaal geen knip voor de neus waard en zitten we hier alleen een beetje elkaar dingen te vertellen. Maar we zitten midden in een crisis. Er moeten dingen gebeuren. Wij zijn degenen die er de kaders over moeten stellen. Ik zou zeggen: dit is het moment om het daarover te hebben. En door te zeggen dat we er niet over gaan en het is een te groot jasje dat je hierdoor aantrekt, daar voel ik me niet helemaal in thuis.

De VOORZITTER: U krijgt een interruptie van de heer Koomen van D66 en daarna de heer Den Butter.

De heer KOOMEN: Ja dank u voorzitter. Ik zou de HAP graag bijvallen. Namelijk dat we er als raad heel veel aan kunnen doen en dat we er vooral voor moeten gaan en kaders stellen. Ik hou er wel van, de raad is hier de baas en we gaan het regelen. Tegelijkertijd moet ik ook constateren dat als er

kritische vragen worden gesteld: wat gaan we doen. Dan hoor ik in gesprek blijven met ondernemers. En dan denk ik: ja, dat kan het nooit zijn. Dat zult u met mij eens zijn. Ik wil samen die zoektocht aan wat we kunnen doen, maar we moeten er wel meer in betekenen dan in gesprek blijven met ondernemers. Ik wil samen met u zoeken maar als de vraag wordt gesteld moeten we wel verder kunnen invullen dan dat. Wat is dat dan? Nou, ik heb er zelf een aantal suggesties voor, maar dan moet ik eerst naar mijn eerste termijn.

De VOORZITTER: Ik denk dat we dat inderdaad in de tweede termijn beter kunnen doen want anders vallen we weer in een discussie. Mijnheer Den Butter, u wil nog iets zeggen.

De heer DEN BUTTER: Ik heb niet gezegd dat we er niets aan moeten doen, dat is weer een heel andere kant die u nu belegt, ik wilde pleiten voor bescheidenheid op dat gebied. We hebben best een goede strategie werklocaties geschreven waarin al die aspecten worden benoemd. Die staat degelijk. Dat moet ik ook zeggen. Om dan nu ineens te zeggen nu is er een crisis, nu moeten we ineens van alles gaan doen, ik denk dat je dan te laat bent. Ik ben blij dat we al wat hadden. Daar gaat het mij meer om.

De VOORZITTER: De heer El Idrissi, wilt u uw betoog afronden?

De heer EL IDRISSE: Ik hoop dat we het hier in de tweede termijn nog eens goed over kunnen hebben. Voorzitter, ik ga afsluiten. We weten op dit moment niet hoe deze crisis voor onze gemeente gaat uitpakken. Dit geldt ook voor de doorwerking van de crisis op de regionale werklocatiemarkt. We dienen de ontwikkelingen in de gaten te houden, nauwlettend te monitoren en daarop in te spelen, zo valt uit de nota te halen. Daarvoor dienen we als raad wel de actuele stand van zaken tot ons te krijgen. Hoe denkt het college hier invulling aan te geven? Mijn fractie zou graag voorstellen de raad per kwartaal de stand van zaken aan te reiken, waarbij ontwikkelingen van kantoorpanden en bedrijventerreinen in kaart worden gebracht. Aan de hand daarvan zouden wij als raad snel kunnen schakelen. Ik hoor graag in tweede termijn hoe mijn collega-raadsleden hierover denken. Voorzitter, tot zover de bijdrage van HAP.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan gaan we door naar de heer Boerman, GroenLinks.

De heer BOERMAN: Dank u voorzitter. Ja, we praten vandaag over de Bestuurlijke voortgangsrapportage 2019. Anderen hebben het ook al gezegd, maar daar gaat het natuurlijk helemaal niet over vandaag. Het lijkt leuk, maar die kunnen we vergeten. We leven nu in een andere wereld. En juist over die andere wereld zou het wat ons betreft ook moeten gaan. Ik heb dezelfde punten als anderen noemen, transformatie, diversificatie en ik wil er nog een aan toevoegen namelijk esthetiek. Ik zal eerst iets zeggen over de diversificatie want we zeggen al jaren: daar hadden we eerder beleid op moeten maken. Dan kun je zeggen dat we er wel gelijk in hebben gekregen. We hadden liever gezien dat er al meer aan was gebeurd. Er wordt in de Bestuurlijke voortgangsrapportage wel gesproken over diversificatiebeleid. Ik heb het gevoel dat het een heel goed idee is om daar als raad nog eens wat nader over te kunnen spreken, dan kunnen we ook de suggesties meenemen van de heer Koomen en ook van anderen. Om dan te praten over wat het zou zijn als we afstappen van die ongezonde focus op logistiek. Waar zouden we dan wel waarde kunnen toevoegen? Nu heb ik een beetje het gevoel dat het ons overkomt. We hebben meer toeval dan een plan. Die twee farmabedrijven is leuk. EMA komt hier. Maar ik heb niet het gevoel... Is dit nu het gevolg van ons beleid of is het toeval.

De VOORZITTER: U heeft een interruptie van de heer El Idrissi, HAP.

De heer EL IDRISSE: De heer Boerman geeft aan dat het ergens toeval zou zijn. Er zijn vier kansrijke sectoren aangewezen als het gaat om economische diversificatie. Mijn vraag richting de wethouder is wat schatten we dan in? Het gaat om ICT-bedrijven, toerisme. Wat willen we precies? Welke bedrijven willen we heel graag in onze omgeving hebben. Het is niet per definitie per toeval, maar er is wel degelijk een criterium gesteld.

De VOORZITTER: Via de voorzitter. Wacht even, dat was de vorige sessie ook al. Via de voorzitter want anders wordt het een zootje. Ik heb namelijk een vervolgvraag aan de heer El Idrissi, wat is uw vraag, want u pleegt een interruptie, daar hoort een vraag achter te zitten. Wat is uw vraag?

De heer EL IDRISSE: Bent u het met mij eens dat er inderdaad vier kansrijke sectoren zijn om tot economische diversificatie te komen?

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman.

De heer BOERMAN: Dank voorzitter, ik ging inderdaad te snel. U heeft me terecht terechtgewezen. Ik ben het eens dat er vier sectoren zijn benoemd. Alleen is de vraag en die vraag zou hier op tafel moeten liggen: en hoe dan en wat dan en hoe gaan we daar dan mee om en hoe gaan we ervoor zorgen dat die vier kansrijke sectoren hier wel komen? Ik heb het gevoel dat dit nog meer is. We hebben ze benoemd. Als er wordt aangeklopt zeggen we ja, maar hoe gaan we daarmee om? Ik heb dat beeld niet helder en ik heb er wel gedachten bij. Ik vind dat we als raad daarover van gedachten zouden moeten wisselen. Ik heb het gevoel dat we dat te weinig hebben gedaan. De vraag aan de andere raadsleden voorzitter, is of ze dat delen. Ik begrijp van mevrouw Van den Berg dat ze dit wel deelt want ze zei ook: het lijkt me goed dat we daar nog eens over gaan praten. Hetzelfde geldt voor de transformatie. Als ik mag voorzitter. Ik lees in het stuk ook die 85.000 m² kantoorruimte die voor de transformatie gepland staat. We vroegen ons af of dat veel of weinig is. We lezen dat voor bedrijventerreinen in 2019 geen enkele meter bedrijventerrein is getransformeerd. Wat ons betreft mag daar de ambitie omhoog. Juist hier liggen kansen voor woningbouw en ik denk dat we daar als raad ook eens over zouden moeten praten. We moeten echt in kaart hebben waar het kan, waar kan de ambitie omhoog en wat zijn dan de instrumenten die we daarvoor kunnen inzetten. Ook met het oog op de toename van het meer permanente thuiswerken denken wij sowieso dat de kantoorbehoefte van weleer nooit meer helemaal terugkomt. Ons derde punt is esthetiek. We hebben het hier al vaker gehad over platte dozen en zeker bij STP is dat vaak het geval geweest. Onze vraag is en blijft: kunnen we daar nu niet iets aan doen? De menselijke maat laten terugkeren, vooruitkijken. Als we nu verdergaan, hoe gaan we daarmee verder? Ook daarvoor wil ik aan de collega's vragen om ons te steunen en daar nog een keer nader over te praten. Wat zouden dan die instrumenten kunnen zijn? Want andere gemeenten zijn daar wel voortvarend mee aan de slag.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Boerman. Dan gaan we naar mevrouw Maat, CDA.

Mevrouw MAAT: Ja, dank u wel voorzitter. We hebben het er vandaag over hoe de zaken ervoor stonden met onze kantoren en bedrijven in 2019. Een jaar waar we misschien wel met weemoed aan terugdenken. Want wat een verschil met de tijd waarin we nu zitten. In 2019 behoorde Haarlemmermeer tot de economisch sterkst groeiende gemeenten in Nederland. De werkgelegenheid groeide, er is een recordvolume aan kantoren getransformeerd en er is 38 ha aan bedrijventerreinen uitgegeven. Het hoogste volume van de afgelopen tien jaar. Economisch ging het ons ontzettend voor de wind. En nu een jaar later staan we vol onzekerheid te kijken naar de toekomst. De crisis trapt op de rem en misschien is het juist de tijd om te kijken wat belangrijk is en waar we waarde aan hechten. De coronaeffecten op de economie zullen in lijn zijn met de gemeenten om ons heen. Maar negatiever dan het landelijk gemiddelde. Sectoren die relatief sterk bijdragen aan een negatief coronaeffect zijn

industrie, de handel, overige en specialistische zakelijke diensten en vervoer en opslag. Regio's waar deze sectoren oververtegenwoordigd zijn zullen de crisis sterker voelen. Zo ook in onze gemeente. Daarnaast hebben we ook Schiphol, onze zzp'ers en de sierteeltsector die hard worden geraakt. De horeca heeft het zwaar. De boeren kunnen hun gewassen aan de straatstenen niet kwijt. En zo zijn er nog heel veel meer sectoren. Allemaal sectoren die het hoofd nu misschien nog boven water kunnen houden, maar die grote zorgen hebben voor volgend jaar. Er wordt een forse daling van werkgelegenheid voorspeld als deze crisis niet te lang duurt met een snel herstel in 2021. Maar ook dit is koffiedik kijken. Zolang deze crisis aanhoudt is de onzekerheid te groot en weten we niet welke scenario's werkelijkheid zullen worden. Het CDA is van mening de ontwikkelingen van de economie en de werklocatiemarkt zo goed mogelijk bij te houden en te monitoren om zo, waar mogelijk, snel te kunnen inspelen op deze ontwikkelingen. We zullen instemmen met deze nota, met een weemoedige blik naar vorig jaar en een onzekere maar hopelijk ook een hoopvolle blik naar de toekomst. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Maat. Dan gaan we door naar D66, de heer Koomen.

De heer KOOMEN: Ik zit er natuurlijk op te wachten, zeker wat collega's horende. Want eigenlijk sluit ik me vooral aan bij het punt voor corona en de wereld is veranderd wat dat betreft. Zeker op het punt waar we het vandaag over hebben, kantoren en bedrijven. Wat D66 hebben wij het eigenlijk over drie termen: transformatie, diversificatie – dat een rotwoord is waar ik nog over ga struikelen. Wat mij betreft is dat het wedden op meerdere paarden, meer dan Schiphol. Dat praat wat makkelijker. Het derde is landschap. Dat zit wel een beetje bij wat GroenLinks zei en wat ik eigenlijk ook verwachtte van het CDA te horen. Wat ik jammer vind in deze rapportage... laat ik eerst beginnen met wat goed is. Goed is dat de transformatie serieus is opgepakt. We kennen mooie voorbeelden in onze polder. Kantoren, het lijken nog steeds kantoren maar er wonen mensen. Het is goed dat dit is gelukt. Want dat is een enorme opgave en is niet makkelijk. Tegelijkertijd merken we in het stuk wel een pijnlijke onbalans tussen 3% daling en leegstand en tegelijkertijd 38 ha nieuwe uitgifte. Die balans hadden we graag wat anders gezien. Namelijk meer daling van leegstand ten opzichte van nieuwe uitgifte. Dat zijn ook twee wel communicerende vaten. Die staan niet los van elkaar. Dat lijdt wel tot een pijnlijke vraag: moeten we niet meer bijsturen in die onbalans? We krijgen corona, daar zitten we nu middenin. We kunnen toch wel een beetje voorspellen waar die nieuwe rapportage naartoe gaat? De cijfers weten we nog niet, maar die cijfers zijn niet dat de leegstand weer verder enorm is gedaald. Nieuwe uitgifte zal niet zo hard en vaak doorgaan. Maar of die balans nu heel sterk gaat wijzigen? Ik vrees en dan kijk ik ook naar HAP, dat als u wat wilt doen u misschien op dit punt ook meer zult moeten bijsturen. Kortom: wat D66 betreft moeten we meer inzetten op transformatie en ik hoorde anderen ook al zeggen dat die ambitie omhoog moet. Nee, makkelijk is dat niet en tegelijkertijd zullen we dat wel moeten doen. Want hoge leegstand houden en maar de volle polder blijven volbouwen, dat heb ik het CDA eerder ook horen bepleiten, zorgt er uiteindelijk voor dat we onze groene polder verliezen in grote blokkendozen. Als we dat niet willen dan betekent het wel op een gegeven moment aan de knoppen draaien. Ik ben het eens met ChristenUnie-SGP, die dat eigenlijk ook zei, we hebben wel de goeie dingen benoemd, diversificatie, het tweede punt, maar hebben we dat nu voldoende gedaan de afgelopen jaren? We hebben de crisis niet zien aankomen. Maar achteraf gezien hadden we dat meer en sneller moeten doen. Dan hadden we de klap nu al een stukje kunnen besparen. Wat ik ook het CDA hoorde zeggen in het eenzijdige type bedrijvigheid met veel transportwerk. Hartstikke mooi geweest voor jaren, maar nu doet het extra pijn.

De VOORZITTER: U krijgt een interruptie van de heer Den Butter, ChristenUnie-SGP.

De heer DEN BUTTER: Ja, ik blijf er moeite mee hebben dat we dit allemaal gekozen hebben. Het overkomt je. Het feit dat Schiphol hier in deze gemeente ligt zorgt ervoor dat we uiteraard veel meer logistiek hebben dan andere gemeenten om ons heen. Dat is de reden dat het hier is, niet omdat in

deze raad, een voorgaande raad of een van de voorgaande raden die keuze heeft gemaakt. Sterker nog, Schiphol ligt hier omdat niemand het wilde hebben.

De VOORZITTER: De heer Koomen.

De heer KOOMEN: Ja, dan ben ik toch meer van de HAP, dat is een beetje een levensfilosofie. Ik geloof er liever in dat je wel enige invloed hebt. Ja, dat is niet dat je precies aan de knop draait dat het uitpakt zoals je wilt. Het effect dat ChristenUnie-SGP schetst zit er natuurlijk in. Een deel overkomt ons, maar wij hebben wel degelijk invloed. We hebben niet voor niets beleid voor diversificatie. Als we daar geen invloed zouden hebben, dan zouden we net zo goed al die ambtenaren naar huis kunnen sturen en zeggen: beleid is niet nodig want het overkomt ons allemaal. U heeft voor een klein deeltje gelijk, maar laten we toch vooral ook vasthouden, dat denk ik ook echt, dat we wel degelijk invloed hebben en dat we hier niet voor niets zitten.

De VOORZITTER: Een vervolgintrruptie van de heer Den Butter.

De heer DEN BUTTER: Dat heb ik ook helemaal niet gezegd. U geeft aan dat we veel meer hadden moeten doen. Ik vraag me af of het tot veel meer effect had kunnen leiden. Ik denk dat we juist wel hebben ingezet op diversificatie. Dat heb ik ook gezegd. Daar hebben we ook stukken en beleid voor. Om nu te zeggen dat we te weinig hebben gedaan, dat gaat me toch even te ver.

De VOORZITTER: U krijgt nog een interruptie van mevrouw Van den Berg, VVD.

Mevrouw VAN DEN BERG: Ja, dank u voorzitter. Ik vind het allemaal heel erg negatief klinken. Ik ben misschien toch iets optimistischer ingesteld want ik ben er met dit stuk toch van uitgegaan, toen ik het ging voorbereiden, dat we hier een sterke economie hebben. We komen hier wel weer uit. We zijn net een elastiek, we veren wel weer terug. Het zal misschien even duren, maar ik heb vast vertrouwen in de creativiteit en ondernemerszin. Er zitten heel veel ondernemers logistiek vast aan Schiphol. Dat haal je niet weg. Je kunt ondernemers ook niet verbieden om hier naartoe te komen, omdat het handig is om hier te zitten. Ik denk juist door het nog verder aanpakken van de diversificatie en te monitoren, dat je de economie weer sneller uit het slop haalt. Ik zie juist wel een toekomstperspectief. Ik denk niet dat we hier eindeloos in blijven hangen. Ik hoop toch dat u dat een klein beetje met me eens bent mijnheer Koomen.

De VOORZITTER: Mijnheer Koomen, bent u het eens met mevrouw Van den Berg?

De heer KOOMEN: Ik zit even te denken waar ik dan gezegd heb dat het niet zo is, of waar ik gezegd heb dat dit het einde van de wereld is. Volgens mij heb ik dat helemaal niet gezegd. Alleen de VVD pleit alsof we achterover moeten hangen en dan komt het vanzelf goed. Misschien verschillen we daar van mening. Ik denk wel degelijk dat we iets moeten doen. En dat we als gemeente daarin ook een rol hebben en dat we iets kunnen doen. En ja, dat is maar een deeltje van het geheel. Ondernemers hebben we keihard nodig, onze inwoners, partners in de regio. Zo kun je nog wel even doorgaan. Maar met die positieve mindset die ik ook heb, die D66 altijd heeft, moeten we wel degelijk nu aan de knoppen gaan draaien want het is wel een crisis. Dat veronachtzamen van nou, het komt wel goed, dat lijkt me geen goede houding. Ja, het komt goed maar we moeten wel in de actiemodus. Wat mij betreft is de actiemodus aan de knoppen draaien en onder andere kijken naar de nog geplande uitgifte. Is dat nog reëel? Ik denk het eventjes niet meer. Maar ook als je de leegstand verder omlaag wilt krijgen en het landschap een beetje wilt sparen, dan moet je denk ik toch het lef hebben om meer aan die knoppen te draaien en te zeggen: wacht even, die oude plannen, in die mate, dat is niet meer realistisch. De vraag is of andere partijen daartoe bereid zijn, of dat ze toch gaan kijken wat ons de

komende jaren gaat gebeuren. Wat D66 betreft en daar kan ik de HAP wel in vinden, hoewel hij het wat minder concreet maakte is dat volgens mij wel de juiste ambitie, moeten we nu meer bijsturen dan we deden. En richting ChristenUnie-SGP: hadden we dat maar meer gedaan. En dat is niet omdat we de crisis zagen aankomen maar de gedachte erachter, waarom we de diversificatie hebben gedaan, is heel goed. Namelijk risicospreiding. Niet te afhankelijk zijn van één grote partij. Of het nu de coronacrisis was dat de klap gaf of maatschappelijk geen draagvlak meer voor luchtvaartvervuiling en geluidsoverlast, wat het ook was, het is slim om je risico's te spreiden. Het wedden op meer paarden. Dat kun je een beetje doen of je kunt het wat sterker proberen te doen. We hadden dat wat sterker kunnen doen. Laten we dan nu, met de inzichten van nu, er meer op inzetten. Vandaar naast transformatie, het tweede punt, het wedden op meerdere paarden. Ter afronding, het landschap. Onze polder wordt er niet mooier op. Ik hoor het anderen ook al vaker zeggen. Als je over de Nieuwe Bennebroekerweg rijdt en je kijkt een beetje om je heen wat daar recentelijk allemaal is verschenen, dan heb ik nog niemand gehoord die zei: wat een aanwinst voor onze polder. Dat zie je op meer plekken. We roepen allemaal wel, maar wat doen we er nu allemaal aan? Dan zou ik toch graag ook naar mijn collega's kijken, wat zullen we er nu aan gaan doen? En wat ons betreft moeten we ook naar het college kijken en misschien wat kaders meegeven. We hebben het geroepen, inpassing, zet wat meer boompjes neer. En toch elk nieuw bedrijf dat ik zie verschijnen, kijk naar de Nieuwe Bennebroekerweg, is dat toch niet. Ja, meer biodiversiteit rondom bedrijventerreinen. Daar hebben we afspraken over gemaakt. Het is er nog niet. Nou goed, wat dat betreft kunnen we als raad wat mij betreft iets strenger zijn. Dat was het laatste punt. Ik zie de voorzitter ook signalen geven.

De VOORZITTER: Ja dank u. Anders heeft u straks in tweede termijn geen spreektijd. Dat zou zonde zijn. De volgende. Mevrouw Kerkhoff, PvdA.

Mevrouw KERKHOFF: Dank u wel voorzitter. De vorige partijen zeiden het ook al: 2019 is een fantastisch jaar geweest. Laten we daar ook nog even van genieten. Dat hebben we goed gedaan met elkaar, ja. Zeker in deze tijd mogen we ook wel wat lichtpuntjes hebben. Maar natuurlijk moeten we ook verder kijken. Interessant is dat we hard bezig zijn geweest met de transformatie van lege kantoorpanden. Als je kijkt naar nu: we hebben er nog een heleboel. En als je kijkt naar de crisis die we op dit moment hebben denk ik: ga door, ga versnellen met die transformatie van de kantoorpanden en maak daar woonruimte van. Ga niet achterover leunen, maar probeer dat proces te versnellen. Wat we ook in 2019 hebben gezien is dat met de bedrijventerreinentransformatie eigenlijk niets is gebeurd. Er zijn wel nieuwe hectares uitgegeven, maar met de oude terreinen is niets gebeurd. Dan wil ik toch met name de aandacht vestigen op de verouderde bedrijventerreinen. Het is een speerpunt uit de vorig jaar vastgestelde strategie. Maar we zien ook dat de verloedering op de terreinen nog steeds gaande is en dat er criminaliteit is. We weten dat in 2019 dat speelde op een aantal terreinen. We weten dat er in 2020 ook terreinen zijn waar het speelt. Wat doen we daar nu aan, behalve de handhaving? Wat doen we nu met de eigenaren die daar zitten? Welke acties lopen er op dit moment? Het zijn vaak leegstaande panden. Gaat men met ze in gesprek om dat te verplaatsen? Dat ze naar een ander terrein gaan waar ze misschien wel iets kunnen met hun inhoud. Moeten we ze straffen? Ik weet dat GroenLinks het er vorig jaar ook al over heeft gehad en zei: moeten we de verhuurderheffing op lege panden toch op de oude bedrijventerreinen invoeren waardoor je ondernemers prikkelt om toch iets te doen? Ik zeg niet dat het de oplossing is maar ik wil wel graag van het college horen wat er gebeurt met de eigenaren op de verouderde bedrijventerreinen. Een ander ding is dat we nu met de coronacrisis zitten. Het vervoer verandert. Eigenlijk is het een kantelmoment. Kunnen we dat OV niet meer naar voren halen en wat minder de auto's? Je ziet nu en dat is wel heel belangrijk, dat in de coronatijd online heel veel wordt besteld. Er gebeurt logistiek veel op dat gebied. Er rijden allemaal weer autootjes door de straten heen. Kunnen we daar niet nu, juist in deze tijd, als gemeente zeggen: hoe gaan die bedrijven daarmee om. Kunnen we iets met hoe ze het uitrijden bijvoorbeeld? Het is een kantelmoment, dus misschien liggen daar kansen voor ons als

gemeente om daar in te sturen. Dan heb ik nog een laatste opmerking. In Hoofddorp-Noord hebben we afgesproken om organisch om te gaan met de bedrijven die daar zitten. Ik heb gelezen dat daar iets is mislukt. De BIZ is niet gelukt. Welke acties liggen er vanuit het college of omgeving op dit moment om toch met Hoofddorp-Noord aan de gang te gaan. Dat was het.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Kerkhoff. Dan heb ik geen aangemelde gegadigden meer. Wie mag ik het woord geven? Nee, mijnheer Koomen, u bent al geweest. U ook. De heer Vermeulen, Forza!

De heer VERMEULEN: Ik heb met verrassing geluisterd naar wat iedereen hier nog aan bijdragen wist uit te peuteren en welke enorme maakbaarheidsgedachten er toch nog steeds heersen. Ik ga u eerst deelgenoot maken van een liedje dat me al een paar dagen door het hoofd spookt, een gevolg van het lezen van deze voortgangsrapportage. Ik zal u de hele tekst van het liedje sparen maar het begint met: Thuis heb ik nog een ansichtkaart waarop een kerk, een kar met paard... Heel goed. En het refrein luidt: Langs het tuinpad van mijn vader zag ik de hoge bomen staan. Nu komt het: Ik was een kind en wist niet beter dan dat dit nooit voorbij zou gaan. Dat is het gevoel van nostalgie dat mij bekreep tijdens het doornemen van deze nota Bestuurlijke voortgangsrapportage kantoren en bedrijven 2019. Wat moeten we daarvan vinden voorzitter? Het is 2020. De COVID-maatregelen van ons kabinet razen door onze economie. De werkloosheid loopt op. Bedrijven halen de broekriem aan. Banken vullen hun stroppenpotten met miljarden euro's en voor 2021 wordt rekening gehouden met 10.000 faillissementen. De economie van Haarlemmermeer kent een nieuwe werkelijkheid van 29% krimp. We zijn inmiddels allemaal volwassen en weten dat het wel degelijk voorbij kan gaan. 2019 is voorbij. Het voelt als lang geleden. De jaarcijfers zijn besproken en we zitten in de laatste maand van het derde kwartaal 2020. Deze nota is voor onze fractie als de ansichtkaart van Wim Sonneveld. Een herinnering aan vervlogen tijden, met een blik in de kristallen bol van de toekomst. We hebben hem voor kennisgeving aangenomen. We geloven niet zo in de maakbaarheid waar mijn collega's zich voor uitspreken. Ondernemen doe je niet dankzij maar ondanks de overheid. De fractie van Forza! kijkt uit naar de Bestuurlijke voortgangsrapportage kantoren en bedrijven 2020. Als die cijfers net zo mooi zijn als die van vorig jaar hoort u bij onze fractie niemand klagen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Ahmed Khatab, EEN Haarlemmermeer.

De heer AHMED KHATAB: Dank u wel voorzitter. De voortgangsrapportage kantoren en bedrijven is om de raad te informeren over de stand van zaken op de werklocaties en de lokale werklocatiemarkt. De inzet is het realiseren van de leegstand van kantoren en bedrijven en het realiseren en behouden van voldoende kwalitatieve kwantitatieve werklocaties. Een aantal mooie cijfers in 2019. Goed dat we betrokken zijn bij de vooruitgang. Maar vooral in deze crisis praten we liever over wat er kan aankomen en delen wij graag een mogelijk toekomstig beeld. Door de crisis zitten we in een collectief experiment, een collectieve learning curve. Het is lastig om snel conclusies te trekken over de impact van corona, zoals ook vermeld staat in de rapportage. Maar vooruitkijken is belangrijk. Wat we wel weten is dat de transitiefase naar de anderhalvemeter economie bepaalde vraagstukken met zich meebrengt omtrent kantoren en bedrijven. Wat we ook weten is hoe langer we in de transitiefase zitten hoe meer we gaan wennen aan het nieuwe nu. Collega's hebben veel gesproken over diversificatie. Ik zal het meer hebben over een aanname die wij graag bespreken. In de trend van trends in 2019 was er een toename in flexwerkers, flexkantoren, renovaties, korte huurperioden en andere soorten contracten. Kortom: een meer dynamische omgeving. We delen graag een aanname. Stel nu dat 50% blijft thuiswerken voor het komend jaar, dan is er op korte maar ook op langere termijn minder vraag naar kantoorruimte. In Haarlemmermeer praten we dan over 30.000 banen. Dat brengt zo een 750.000 m² leegstaand vloeroppervlak. Bedrijven willen ook zo efficiënt mogelijk opereren om een reserve op te bouwen of om de verloren omzet weer terug te halen. Als we kijken

naar het kostenplaatje, deze zal hoger oplopen als ook kantoren aan de anderhalvemeter eis moeten voldoen. Kortom, leegstaande kantooruimte is het gevolg in 2020/2021. Dat zie je ook terug in de voortgangsrapportage bij de voorspelling in de lokale werklocatiemarkt. Terugveren kost tijd. De inzet van de Bestuurlijke voortgangsrapportage is het reduceren van leegstand. EEN Haarlemmermeer vraagt ook aandacht voor ondernemers die met deze aannames kunnen worstelen. Een voorspelling is, ook ter aanvulling op de opmerkingen van D66, een mogelijke kans tot meer transformatie naar de woningmarkt, want daar is de nood nog groot. De kans tot renovatie, andere typen gebouwen, of zoals ook staat in het voorstel kansen voor verduurzaming. 2019 was een goed jaar, met veel werkgelegenheid en groei. Maar de plannen veranderen. Haarlemmermeer is een ondernemende gemeente en een stapje terug doen om later sneller vooruit te komen is wat wij willen meegeven over deze rapportage en de toekomst. Tot zover onze bijdrage.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan sluiten we de ronde met de heer Sulmann, GEZOND Haarlemmermeer.

De heer SULMANN: Dank u wel voorzitter. In 2019, het is al een aantal keer gemeld, is de leegstand kantoren gedaald van 20% naar 17%. Deze cijfers verbazen niet want in 2019 leefden we nog in economische hoogtijdagen. Het kon niet op. Het ging Nederland en vooral deze regio uitstekend voor de wind. We konden het niet vaak genoeg horen. Onze regio was de sterkst groeiende economie. En zelfs in deze economische topregio met de grootste groei van Nederland was de leegstand 17%. Dat overigens geen beletsel was om vol in te zetten op nieuwe kantoorlocaties als Beukenhorst-Oost-Oost. En nee, ik spreek niet met dubbele tong. De realiteit van vandaag is toch wat anders. We zijn nu de regio met de grootste krimp van Nederland, 30%. De huidige coronacrisis zorgt niet alleen voor een ongekende economische teloorgang, maar ook voor nieuwe inzichten. Zo blijkt het helemaal niet zo eng te zijn om vanuit huis te werken. En kun je medewerkers best vertrouwen dat ze thuis ook gewoon hun werk doen. De leegstand van kantoorpanden zal door corona op korte termijn weer stijgen. Maar door het thuiswerken 2.0 zal ook op de langere termijn de vraag naar kantoorpanden dalen. We hebben meermaals aandacht gevraagd voor de leegstand van kantoorpanden, maar vragen nu aan het college om de ontwikkeling van nieuwe kantoorlocaties zoals Beukenhorst-Oost-Oost te heroverwegen met de inzichten van vandaag. Want waarom Beukenhorst-Oost-Oost ontwikkelen als de naastgelegen Beukenhorst-Oost de hoogste leegstand heeft in Haarlemmermeer met 31%. Gelukkig heeft de gemeente al eerder ingezien dat wij als Haarlemmermeer niet alleen maar afhankelijk kunnen zijn van Schiphol.

De VOORZITTER: Mijnheer Sulmann, sorry dat ik u moet onderbreken. U heeft een interruptie van HAP.

De heer EL IDRISSE: Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoor de heer Sulmann en een andere collega ook over digitalisering spreken. Dat heel veel bedrijven digitaliseren en daar heel veel geld in stoppen. En er ook heel veel geld voor vrijmaken om werknemers thuis een goede plek te geven. De vraag is nu: gaan bedrijven na de coronacrisis ooit die stap terug nemen om gewoon weer die kantooruimte op te pakken en weer gewoon toegankelijk te laten zijn voor de werknemers of denkt u dat die trend wordt doorgezet en dat thuiswerken de trend wordt voor de aankomende jaren, of voor de toekomst.

De VOORZITTER: Dan gaan we naar de heer Sulmann. Mijnheer El Idrissi, ik wil u erop attenderen dat u bijna door uw spreektijd bent, dus houd daar rekening mee. Mijnheer Sulmann.

De heer SULMANN: Ja, dank u wel voorzitter. Ik denk dat die trend wel gaat doorzetten. In het begin waren én werknemer én werkgevers wat terughoudend. Een werknemer dacht: dan zit ik thuis en dat is moeilijk met mijn gezin en weet ik wat allemaal niet. En de werkgever dacht: doet die werknemer

wel thuis zijn werk. Nu, door corona, komen we in de situatie dat we thuis moeten werken en zien we eigenlijk dat het in heel veel beroepen en heel veel kantoorpanden eigenlijk heel goed kan. Er zijn ook veel beroepen en kantoorpanden waar het misschien niet zo geschikt is. Maar we zien dat het in heel veel situaties wel geschikt is. Dan denk ik dat die trend zal doorzetten. Natuurlijk, als de coronacrisis voorbij is en er is een vaccin, dan zullen we ook die anderhalve meter in de kantoorpanden niet meer hebben en zal een aantal mensen gewoon weer naar kantoor gaan. Maar ik denk zeker dat het voor een redelijk groot deel zal blijven en dat thuiswerk, misschien niet vijf dagen in de week, maar misschien twee, drie of vier dagen in de week toch wel een blijvertje zal zijn.

De VOORZITTER: Gaat u verder met uw betoog.

De heer SULMANN: Diversificatie, het is al een aantal keer gezegd. Dat is ook een les die we van corona kunnen leren. Het is niet een wens, maar een must in een toekomstbestendige economie. Wat betreft ruimte voor deze nieuwe bedrijven, 17% van onze kantoren stond al voor de coronacrisis leeg, dus laat maar komen. Ook zien we het succes van Hyde Park, Pionier-Bols en Hoofddorp-Noord. Lege kantoorpanden transformeren naar woningen. Ook al een aantal keer gezegd. Onze laatste vraag aan het college: zijn er nog meer kantoorlocaties of bedrijventerreinen die getransformeerd kunnen worden naar woningen? Dan wil ik gelijk wel even een voorbeeld geven. Bedrijventerreinen, GroenLinks zei het ook al, er zijn ook bedrijventerreinen die we kunnen transformeren naar woningen, bijvoorbeeld Nieuw-Vennep Zuid. Nieuw-Vennep Zuid ligt deels niet in een LIB-gebied. Misschien is dat nog een optie om te transformeren. Daarnaast wil ik nog even reageren op onder andere D66 en GroenLinks op landschap en esthetiek. Ik denk dat het inderdaad heel belangrijk is dat wij als raad...

De VOORZITTER: Een interruptie van mevrouw Van den Berg, VVD.

Mevrouw VAN DEN BERG: Ja ik ben even verbaasd dat u zegt dat bij Nieuw-Vennep Zuid de laatste kavels al vergeven zijn. Daar kunnen geen woningen komen, dus...

De heer SULMANN: We hebben ooit in Hyde Park ook kavels vergeven, daar konden ook woningen komen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van den Berg.

Mevrouw VAN DEN BERG: Dank u voorzitter. Het lijkt me niet zinvol dat een bedrijvenpark als Nieuw-Vennep Zuid, dat tot de top of the bill behoort in Nederland, weer bedrijven die er net zijn gekomen zou weggagen om daar woningbouw te gaan verrichten. Dat lijkt mij een beetje onzinnig.

De VOORZITTER: Mijnheer Sulmann.

De heer SULMANN: Ja, het hoeft ook niet morgen te gebeuren. Maar zoals we al hebben gezegd: met diversificatie zijn we ook al een aantal jaar geleden begonnen. Het is goed om ook naar dat soort bedrijventerreinen te kijken. Wat is de toekomst van onder andere Nieuw-Vennep Zuid. Zo is mijn vraag aan het college: zijn er nog plekken, bedrijventerreinen en kantoorpanden, waar we kunnen transformeren die niet in de LIB-zone liggen? Wat zijn daar de mogelijkheden? Misschien niet morgen, misschien niet volgend jaar, misschien over twee jaar, drie jaar of over tien jaar. Maar dan hebben we er wel een visie op waar we heen willen met kantoren en bedrijventerreinen die niet in het LIB-gebied liggen. Het is dus een toekomstgericht praatje dat ik probeer te houden. Dan afsluitend nog even D66 en GroenLinks. Ze spraken over landschap en esthetiek. Ik denk dat heel belangrijk is dat wij als raad daar met zijn allen wat over gaan vinden en dat we er met zijn allen over gaan praten. Zeker ook als je over de Nieuwe Bennebroekerweg rijdt, ik heb het al vaker gezegd, als je daar op die weg rijdt, ik

moet eerlijk zeggen dat ik me een beetje schaam dat ik raadslid ben in deze gemeente. En als ik dan over de Nelson Mandeladreef moet rijden en dat ik dan midden in het landschapsgebied een hele grote blokkendoos zie staan waarvan ik denk: wat doet dat daar en wat brengt dat daadwerkelijk aan werkgelegenheid in deze gemeente. Ik ben niet tegen elke vorm van werkgelegenheid, zeker niet. Maar waar we dat plannen, hoe we dat neerzetten, ik denk dat het heel belangrijk is dat we daar als raad wat meer de trekkende rol naar ons toe halen en daar wat over vinden. Wat dat betreft ben ik het eens met D66 en GroenLinks. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan hebben we alle partijen gehad. Voor de notulen: partij SRH is niet aanwezig. Dan gaan we naar het college, mevrouw Ruigrok. Brand los.

Wethouder RUIGROK: Dank u wel voorzitter. Even kijken hoe ik zo goed mogelijk hier kan aanschuiven. Ja, dank voor uw bijdragen. Deze Bestuurlijke voortgangsrapportage blijkt inderdaad achteruit. Mevrouw Kerkhoff zei het ook al, je moet daar ook nog even bij stilstaan. Het was een heel mooi jaar. Dat is heel goed gegaan. Maar we zitten in een nieuwe werkelijkheid. Mijnheer Vermeulen schetste dat al in een prachtig lied dat mijn man elke avond zong voor zijn dochter. Maar nu ze naar de middelbare school gaat wil ze dat helaas niet meer. Want Het Dorp is een prachtig lied. Maar we zitten in die nieuwe werkelijkheid. We hebben het over de corona-impact. We weten nog steeds niet zeker wat dit allemaal met zich gaat meebrengen. Mijnheer Sulmann zeg: het is blijvend dat die kantoren misschien minder benut zijn. Maar we zullen ook altijd behoefte hebben aan ontmoetingsfuncties. Dus we hebben toch nog plekken nodig. Wellicht zal het inhoudelijk veranderen, minder bureaus en andersoortige ruimten, maar het kan natuurlijk ook best zo zijn dat die behoefte aan kantoorruimte wel degelijk blijft bestaan. Ik verwacht geen aardverschuivingen door zo een coronapauze. Het duurt allemaal wel heel lang en we weten niet zeker hoe het gaat aflopen, maar er zal op een gegeven moment toch wel weer een moment komen dat we met een vaccin of wat dan ook toch weer in een situatie komen waarin we ons weer een beetje herpakken. Dan zal er een aantal zaken veranderen, maar of dat heel groot zal zijn, dat is ook natuurlijk maar de vraag. Ik kan ook meteen een toezegging doen, mevrouw Van den Berg kwam er mee maar ik heb het van verschillende kanten gehoord. We hebben behoefte om het wat dichter op de huid te monitoren. Wat gebeurt er nou? We zijn bezig met een coronamonitor. Als het goed is komt eind september a.s. daar de eerste versie van uit. Daar zijn de kantoren en bedrijventerreinen ook een onderdeel van. Ze zullen niet elk kwartaal heel groot verschillen. We zien nu ook niet dat ontwikkelaars die kantoren ontwikkelen zich terugtrekken. We zien die vraag nu nog niet heel erg veranderen. Maar ik zeg u toe dat wij met zo een monitor komen zodat je ook kan aanpassen als dat nodig is. Een van de andere aspecten die ik bijna iedereen heb horen zeggen is het belang van de diversificatie. Daar wordt gezegd: hebben we dat nu wel genoeg gedaan. Ik denk dat het ook goed is om te realiseren dat er ook diversificatie is waar we misschien niet meteen in eerste instantie denken 'o, dat is inderdaad invulling van ons beleid'. Maar bijvoorbeeld de datacenters. Het is een invulling van pijler 1 namelijk inzetten op ICT en het is niet afhankelijk van Schiphol. Het gaat gewoon om de behoefte van de stijgende digitalisering. Ik heb een interruptie.

De VOORZITTER: Een interruptie van de heer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ik wil dat met uw toestemming voorzitter, een klein beetje nuanceren. Die datacenters komen onze kant op omdat natuurlijk Amsterdam de deur heeft dichtgegooid. Zo zijn er een heleboel dingen in onze gemeente die ons overkomen. Mijnheer Den Butter heeft al opgemerkt dat het enerzijds Schiphol is en anderzijds is het Amsterdam. Waar in Amsterdam geen plek meer voor is, dat krijgen wij. U doet het net voorkomen alsof wij een soort sturende functie hebben op dit soort ontwikkelingen.

De VOORZITTER: Mevrouw Ruigrok.

Wethouder RUIGROK: Nou, op dit soort ontwikkelingen hebben we dat wel degelijk en wil ik ook de credits aan mevrouw Sedee geven. Ze zei eerder dan Amsterdam: we moeten een voorbereidingsbesluit nemen. Want als wij op dit moment niets doen, dan kunnen we in de regels van de bestemmingsplannen geen datacenters tegenhouden. En ze staan te trappelen bij Amsterdam, bij ons, bij Almere enzovoort. Wij hebben met dat voorbereidingsbesluit juist wel het beleid naar ons toegetrokken door te zeggen: nu even niet. Ik ben met het nieuwe beleid gekomen en dat speelt ook direct in op de wens van de inpassing. We hebben daar echt eisen en voorwaarden gesteld aan en het stroomverbruik maar ook het groen van buiten, het groen van binnen. Daar is een veel groter pakket aan voorwaarden gekomen dan we ooit hebben gehad. We hebben daar dus wel degelijk invloed op.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dat is niet wat ik bedoel. U gaat nu in op dat wij regelgeving voor deze sector hebben gemaakt, onder welke voorwaarden ze zich hier mogen vestigen. Maar het feit dat ze zich hier willen vestigen heeft niets te maken met ons beleid om bedrijven binnen te halen. Het overkomt ons. We zitten vlak bij het belangrijke knooppunt in Amsterdam en Amsterdam kan ze niet meer herbergen. Daarom komen ze hier, niet omdat we als raad zo geweldig besluiten hebben genomen om hier bedrijven binnen te halen.

De VOORZITTER: Mevrouw Ruigrok.

Wethouder RUIGROK: Ik wil best een beetje met u meebewegen. Een deel overkomt ons, mijnheer Den Butter zei het ook, Schiphol kwam hier en dat trekt bedrijven aan. Mijn punt is dat we wel degelijk sturingsinstrumenten in handen hebben door te zeggen als we niets doen kunnen we geen voorwaarden stellen aan de datacenters. Nu hebben we gezegd we gaan het op vier plekken doen en onder die en die voorwaarden. Een ander voorbeeld van diversificatie, die u misschien ook niet direct op uw netvlies heeft, zijn de grootschalige logistieke bedrijven die zich niet per se richten op wat er op de luchthaven gebeurt maar die zich richten op de steeds meer stijgende vraag van het online bestellen en het online zakendoen. De DHL's en de Bol.com's van deze wereld. Dat is ook een vorm van diversificatie. Daarnaast natuurlijk de andere categorieën: inzetten op health, op de leisure en de circulaire economie. Daar moeten we ook wel steeds ruimte voor blijven houden. Mijnheer Sulmann vraagt: wat kunnen we nog meer allemaal aan bedrijventerreinen gaan transformeren? Nou, ik denk dat we daar wel voorzichtig mee moeten zijn want we hebben ook behoefte om bedrijven wel te faciliteren. We hebben daarnaast al heel veel aangegeven waar we nog woonontwikkeling willen. Soms ligt het heel dicht bij elkaar, bijvoorbeeld op de President waar wonen en werken heel dicht bij elkaar ligt. U noemde niet het bedrijventerrein Pionier-Bols bijvoorbeeld dat een uitgelezen voorbeeld is waar woningbouw komt en waar bedrijven waren. Dus op die manier zijn er natuurlijk al heel veel ontwikkelingen gaande. Ik zit hier met de pet op om ook die ruimte te behouden voor het bedrijfsleven.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen, een interruptie.

De heer VERMEULEN: Ja het spijt me dat ik u zo blijf lastigvallen wethouder maar wat is dan precies... U noemt allemaal regulerende taken van de gemeente maar wat heeft de gemeente nu actief gedaan om ervoor te zorgen dat die diversificatie ons niet overkomt maar dat we daar aan sturen dus dat we dat op de een of andere manier zelf binnenhalen.

De VOORZITTER: Mevrouw Ruigrok.

Wethouder RUIGROK: Nou toevallig was ik vandaag in een bespreking bij Amsterdam Airport Area. Dat is een van de clubs die zich hardmaakt voor hele gerichte acquisitie. Dat gebeurt ook in amsterdam inbusiness waar we samen met partijen om ons heen echt gericht sturen op bedrijven die we graag naar ons willen halen. Ik ben het met u eens: het is wederzijds. Een bedrijf moet hier willen zitten, maar je kunt ook actief op zoek naar bedrijven die in health actief zijn. Dat gebeurt ook. Daar wordt vooral nu digitaal contact mee gemaakt. Artificial intelligence programma's worden ingezet om te kijken welke bedrijven groeien en op zoek zijn. Wij kunnen ze dan benaderen, dat gebeurt.

De VOORZITTER: U krijgt een interruptie van de heer Boerman, GroenLinks.

De heer BOERMAN: Ja dank u voorzitter. Ik wil het iets scherper maken want ik hoorde de wethouder zeggen: ik zit hier zodat er genoeg ruimte is voor die bedrijventerreinen. Dat snap ik. Maar we zitten hier als raad natuurlijk ook voor de afweging van die totale belangen. Daarbij is wonen een heel groot belang. Die komt hier elke keer terug. Ik hoor u nu toch eigenlijk zeggen: nou, laten we toch vooral blijven inzetten op die bedrijventerreinen en het wonen elders proberen op te lossen. Wat ons betreft is de behoefte aan woningbouw veel pregnanter op dit moment.

De VOORZITTER: Ik zag nog een interruptie van de heer Koomen. Houdt ook u er rekening mee dat uw spreektijd nagenoeg op is?

De heer KOOMEN: Ja, ik zal het zo kort mogelijk houden. Bij precies dit punt schoot ik ook even overeind in mijn stoel. Wacht eens even: de wethouder is er niet alleen voor bedrijventerreinen en kantoren, maar wel degelijk voor de hele gemeente en het totale plaatje en andere punten zijn ook urgent. Als ik even kijk naar de hoeveelheid leegstand, 220.000 m², hoeveel woningen passen daar in? Of de nieuwe uitgifte 380.000 m². Even rekenen, een huis is gemiddeld 120 m². Ik heb even gekeken, dat zijn toch echt meer dan 3000 woningen. Dat is wel leegstand waar we aan die knop volgens mij toch wat harder moeten draaien.

De VOORZITTER: Mevrouw Ruigrok.

Wethouder RUIGROK: Dank u wel. Ja, ik heb me dan misschien niet zo heel goed uitgedrukt. Natuurlijk is wonen: 'Bouwen, bouwen, bouwen' onze slogan in het coalitieakkoord. Dat is een primaire doelstelling. En daar hebben we natuurlijk allerlei locaties voor benoemd. Daar is ook een aantal bedrijventerreinen voor getransformeerd. We zullen ook gewoon per case moeten kijken want heel veel van die leegstand is inderdaad incurante leegstand. Dus gaan we dat verbouwen naar meer ontmoetingsfuncties? Gaan we dat waar mogelijk ook omzetten naar woningen? We gaan daar maatwerk plaatsen. Wat ik wil zeggen is dat je ook nog ruimte moet overhouden bijvoorbeeld voor die circulaire economie. Dat klinkt altijd heel nobel, maar het is gewoon vies werk. Daar heb je ook bedrijventerreinen voor nodig die in die categorie 4 zitten. Je moet ook kijken hoe je dat met elkaar, de raad heeft al een aantal dingen benoemd en aangegeven, zo goed mogelijk op elkaar afstemt. Ik ga even kort door de bijdragen van de verschillende partijen. De voorzichtige hoop van de heer Den Butter, dat onderschrijf ik natuurlijk ook vanuit mijn positieve aard. Toekomstbestendigheid van mevrouw Van den Berg die ook aangeeft dat het nodig is. Wat doe je met Beukenhorst-Oost-Oost, dat werd ook genoemd. Dat wordt ook meegenomen in de ontwikkeling van de oostflank. Er wordt echt gericht gekeken naar in welke mate we passend bedrijven kunnen toevoegen. Hoe gaan we het duurzamer krijgen? Of wellicht is er ook woningbouw mogelijk. Mevrouw Van den Berg vroeg specifiek hoe we gebruikers kunnen betrekken bij het verdere ontwikkelen want hoe gaat de toekomst zich verder tentoonspreiden? Dat gaan we dit jaar ook weer met een enquête doen. En dat gaan we ook aanvullen met groepsgesprekken waarin de verschillende gebruikers, huurders, betrokkenen,

ontwikkelaars en makelaars betrokken zullen worden. Dus dat kan ik u ook aangeven. Mijnheer El Idrissi sprak over de coronamaatregelen of de coroneffecten waarin we maar gedeeltelijk een beetje kunnen voorspellen hoe het zal zijn. Maar heel veel is nog onbekend. Ik merk wel dat de nadruk hier ook heel erg ligt op de bedrijven die het heel zwaar hebben en die zullen krimpen. En dat we de grootste krimp in de regio, in Nederland, hebben, dat realiseer ik me heel goed. Maar er zijn in deze crisis ook winnaars. De ICT-bedrijven. Samen met wethouder Rip heb ik de afgelopen maanden heel veel bedrijven gesproken. Er zijn ook bedrijven die natuurlijk als een dolle het juist nu heel goed doen, ook weer nieuwe ruimte nodig hebben en ook nieuwe werkgelegenheid zullen creëren. U vroeg naar het monitoren, dat zal altijd zo blijven. Die afhankelijkheid van Schiphol, dat zal ook altijd zo blijven. Maar dat diversiteitsbeleid is daarop een aanvulling om ook te kijken of je gericht, daar waar mogelijk, je inzet kunt doen om andersoortige bedrijven ook binnen te halen. Mijnheer Boerman sprak ook over transformatie, diversificatie en esthetiek. Die esthetiek hebben we net voor een deel besproken met het beleid van de datacenters. Ja, daar gaan we natuurlijk mee verder. Ook dat de logistiek niet altijd luchtvaartgerelateerd is en dat het ook op andere vlakken plaatsvindt.

De VOORZITTER: De heer Boerman, GroenLinks.

De heer BOERMAN: Dank voor de beantwoording. Ik snap die esthetiek rondom de datacenters, maar als ik dan bijvoorbeeld kijk naar STP of naar het logistieke bedrijvenpark aan de Kruisweg dan zie ik van die inspanningen in ieder geval niets terug. Ik vraag me af wat de knoppen zijn die u daar bij hanteert.

De VOORZITTER: Mevrouw Ruigrok

Wethouder RUIGROK: Het is interessant dat u dat zegt. Mijnheer Koomen zegt: ik heb nog nooit iemand gesproken die dat mooi vindt. Toevallig heb ik laatst iemand gesproken, een taxichauffeur, hij zei: ik word daar helemaal zo zen van, die strakke lijnen. Dat kan ook dat mensen toch een andere smaak daarover hebben. Maar waar het ook om gaat is dat bijvoorbeeld STP, u noemt het specifiek, dat is nu een bedrijventerrein dat het meest innovatief, meest duurzaam, meest circulair van heel Europa is, maar we zien de dozen. We moeten ook echt wat meer het verhaal erbij vertellen wat daar gebeurt. Een van de volgende gebouwen die er komt gaat ook letterlijk dat groen aan de buitenkant laten terugkomen. Die gaan de hele garage laten ingroeien met planten en dergelijke. Het gaat er natuurlijk om dat het van binnen ook groen is en dat ze energieneutraal zijn. Ik denk dat we dat te weinig over het voetlicht brengen. Dat zijn ook aspecten die daarbij horen. Mijnheer Koomen had het erover dat de ambitie in de transformatie omhoog moet. Dat wil ik ook onderschrijven. We moeten daar ook echt actief op inspelen en daar waar mogelijk woningbouw realiseren. Maar in heel veel gevallen zou het niet kunnen, omdat we LIB-situaties hebben. Maar goed, daar zijn we al jaren mee bekend dus daar kunnen we vast goed mee schakelen. Mevrouw Kerkhoff had het inderdaad al even over het terugkijken. Ga door met transformeren. O, u had het met name over de oudere bedrijventerreinen. Bij De Weeren zien we al echt een verbetering in de gesprekken die daar gaande zijn. Bij De Liede is de burgemeester ook heel actief geweest. We zijn samen met de BIZ echt actief om, dit soort verloedering noemde u het, de kwaliteit van de verouderde bedrijventerreinen aan te pakken. Hoofddorp-Noord had vorige keer onvoldoende mensen die enthousiast waren over een BIZ, maar die gaan toch volgend jaar weer opnieuw kijken of er toch weer mogelijkheden zijn om zo een BIZ op te richten. We pakken vrachtwagenparkeren heel gericht aan door daar betaald parkeren in te voeren. Er worden echt heel veel activiteiten gedaan om dat te verbeteren. U noemde specifiek ook inzet op meer OV en op de auto's die de logistieke producten vervoeren. Daarom hebben wij ook meegetekend met de Green Deal ZES, de slimme stadslogistiek. Dus daar gaan we ook verder op door en zullen elektrische autootjes neerzetten. En om daar ook beter met elkaar af te stemmen zodat je niet allemaal achter elkaar aanrijdt maar dingen combineert. Op anderhalve meter, een aanvulling

van de heer Vermeulen. De maakbare samenleving is natuurlijk maar beperkt, maar je kunt je best doen door mensen aan te spreken en te vertellen hoe mooi het hier is in Haarlemmermeer, om ze zo hier naartoe te halen. De heer Ahmed Khatab sprak over een nieuwe werkelijkheid, waarin we ons bevinden in een collectief experiment. Dat vond ik wel een mooie uitspraak. Ik denk inderdaad dat als je in zo een experiment zit dat je goed moet monitoren zodat je ook goed kunt bijsturen, daar waar je invloed kunt uitoefenen. Mijnheer Sulmann had het over de leegstand. Pionier-Bols wilde ik inderdaad zeggen. Hyde Park als voorbeeld van een succesvolle transformatie. Ik onderschrijf ook wel een beetje dat ik Nieuw-Vennep Zuid niet direct zou aanwijzen als transformatielocatie.

De VOORZITTER: Mijnheer Sulmann, GEZOND Haarlemmermeer.

De heer SULMANN: Ja, dank u wel voorzitter. Toch lees ik hier dat er vanaf 2020 op de Guldenweg, op het bedrijventerrein van Nieuw-Vennep Zuid honderd woningen worden gebouwd. Dus dat het onmogelijk is, dat is niet zo.

De VOORZITTER: Mevrouw Van den Berg, VVD

Mevrouw VAN DEN BERG: Dat zou kunnen zijn omdat dat deel van het bedrijventerrein aan de Hoofdvaartkant ligt. Daar hebben ook kleine boerderijtjes gestaan en daar worden wat woningen gebouwd maar alle andere kavels zijn ingevuld door een bedrijf.

De VOORZITTER: Mijnheer Sulmann, gaat u verder.

De heer SULMANN: Dat wil ik ook een beetje aangeven. We moeten dus ook heel creatief kijken. Dus elke vierkante meter die we kunnen pakken, moeten we pakken denk ik. En waar we huizen kunnen neerzetten: laten we dat alsjeblieft doen. Want daar zitten onze mensen om te springen. Even over Beukenhorst-Oost. U zegt: misschien kunnen we er woningbouw plegen. Dat is nu juist het probleem van Beukenhorst, dat ligt in het LIB-gebied. Dus daar kunnen we juist geen woningen neerzetten. Dat is ook waarom wij vragen of het niet heroverwogen kan worden. Want als Beukenhorst-Oost 31% leegstand heeft dan moeten we echt goed weten waarom we Beukenhorst-Oost willen plannen als er zoveel leegstand in het naburig kantoorterrein is.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Ruigrok, het verzoek is om af te ronden.

Mevrouw RUIGROK: Inderdaad, bij het ontwikkelen van Beukenhorst-Oost-Oost wordt ook nadrukkelijk gekeken naar Beukenhorst-Oost. Dus wat je daar wel en niet verder zou willen ontwikkelen. Ik denk dat je echt adaptief moet meebewegen. Waar zitten de wensen. We hadden het net over wellicht meer ontmoetingsachtige functies. Wellicht zijn er andere behoeften aan, dan kun je dat herontwikkelen of nieuw laten ontwikkelen. Je zult dat met elkaar moeten doen en ook met de ontwikkelaars samen. Ik denk dat we een spannende tijd tegemoet gaan en ik zie dat u daar allen ook bovenop zit. Dus ik zeg u toe dat we eind september a.s. met die coronamonitor komen en dan elke keer weer terugkomen waar dit dan een deel van is want dat zal breder zijn. Dat zal ook over faillissementen, werkgelegenheid enzovoort gaan. Dan spreken we weer verder met elkaar.

De VOORZITTER: Dan sluit ik hiermee de eerste termijn af. De tweede termijn wordt gedomineerd door vier partijen want de rest staat met pech langs de weg, ze hebben geen benzine meer. De enige die nog spreektijd hebben zijn VVD, CDA, GroenLinks, PvdA en een klein beetje EEN Haarlemmermeer. Ja, het is een beetje een discussie met één hand en één been. Kan ik iemand nog het woord geven? Mevrouw Van den Berg, VVD

Mevrouw VAN DEN BERG: Ja, dank u wel voorzitter. Waarom willen mensen hier heel graag wonen? Dat is toch ook omdat je hier banen hebt. Ik denk wel dat we voor ons moeten blijven zien dat het om het grotere geheel gaat. U zei het net ook al terecht: wonen is ook ontzettend belangrijk. Maar ook dat hier bedrijven zich kunnen blijven vestigen. Ik sprak over de mengvorm, daar ben ik ook echt wel voor. Wonen en werken, waar het kan en waar het past. Ik ben ontzettend blij dat de wethouder heeft toegezegd en ik hoop ook echt dat het gepland gaat worden dat de gesprekken worden gevoerd met de marktpartijen, met eigenaren en huurders. Want we hebben voorbereidend hieraan met wat ondernemers en makelaars gesproken. Die missen toch soms wel dat ze niet worden meegenomen in het vaststellen van de visie of rapportage zoals die nu hier ligt. Dus ik hoop echt dat we daar voortvarend mee aan de gang zullen gaan.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Van den Berg, mevrouw Maat.

Mevrouw MAAT: Ja, dan wil ik ook afsluitend iets zeggen. Waar de VVD denkt dat de ondernemers heel creatief zijn in het veelal zelf kunnen oplossen denk ik dat ze echt wel een uitgestoken hand van ons kunnen gebruiken. Ik ga ervan uit dat het inderdaad enorm goed wordt gemonitord en dat we kijken naar wat het rijk gaat doen en dat we vooral bijspringen waar het kan. Ik wil echt wel positief zijn maar als ik kijk naar ondernemers die ik heb gesproken, waar het water al tot aan de lippen staat, hoe ga je het dan volgend jaar doen. Dan gaan er gewoon grote verliezen vallen. Ik hoop gewoon dat we daar met een uitgestrekte hand voor hen kunnen zijn. Ik kijk uit naar de rapportage die we krijgen en ik hoop van harte dat het allemaal meevalt. We gaan het zien.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Maat. Mevrouw Kerkhoff, heeft u behoefte aan een tweede termijn?

Mevrouw KERKHOFF: Nou, ik wil toch rond de transformatie van de oude kantoorgebouwen, maar ook bij transformatie van oude bedrijventerreinen, de woningbouw echt onder de aandacht brengen. Het is aan de ene kant goed want het schept werkgelegenheid maar aan de andere kant ligt er zo een grote druk op de woningmarkt, ga daar alsjeblieft snel mee door.

De VOORZITTER: Dank u wel mevrouw Kerkhoff. De heer Ahmed Khatab, heeft u nog behoefte aan een tweede termijn?

De heer AHMED KHATAB: Nee, ik heb geen behoefte. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Boerman, GroenLinks

De heer BOERMAN: Nou misschien een klein stukje nog voorzitter. Ik hoor net de PvdA zeggen: zet vol in op de transformatie. Ik heb in eerste termijn gevraagd of we daar als raad nog een keer over zouden kunnen spreken. Wat zijn dan de knoppen en wat kunnen we doen. Want we kunnen heel veel bedrijven de ruimte geven, heel veel kantoren de ruimte geven en heel veel woningen de ruimte geven, Maar de ruimte hier is ook beperkt en we hechten juist ook zo aan die open ruimte. Daarom zou ik ook vol willen inzetten op die transformatie. Maar ik denk dat we meer kunnen doen dan het college nu doet. Ik zou daar ook graag met de raad over van gedachten wisselen. Dus jammer dat de andere partijen daarover geen spreektijd meer hebben. Ik wil ook nog iets zeggen over de panden die van binnen zo groen zijn.

De VOORZITTER: Mijnheer Boerman, mevrouw Kerkhoff kan echt niet wachten met een interruptie.

Mevrouw KERKHOFF: Waar denkt u dan aan? Want dan wil ik ook wel een voorbeeld horen.

De VOORZITTER: De heer Boerman.

De heer BOERMAN: Graag, ik beloof het u in de sessie die we dan gaan houden. Want daar gaat het met name om. Ik heb genoeg voorbeelden hoor en ik laat me niet verleiden tot het noemen van plekken als Nieuw-Vennep Zuid, want dat vond ik ook niet zo heel erg gelukkig maar er zijn genoeg andere plekken te verzinnen. Er zijn echt voorbeelden, in den lande ook, waar je dat kunt versnellen. Het is hier lastig want we hebben LIB. We kunnen dan met elkaar van gedachten over wisselen. Gaan we wonen of bedrijven...

Mevrouw KERKHOFF: Dan ga ik daar even op door.

De VOORZITTER: Mevrouw Kerkhoff, via de voorzitter. Anders wordt het een een-tweetje tussen jullie. Mevrouw Kerkhoff, u bent aan het woord.

Mevrouw KERKHOFF: U heeft het ook over het landschap. Bent u bijvoorbeeld bereid om oude bedrijventerreinen terug te geven aan het landschap? Dus dat je dat teruggeeft aan de natuur.

De VOORZITTER: De heer Boerman.

De heer BOERMAN: Ik ben daartoe bereid maar het lijkt me logischer om minder uit te geven en te proberen die uitgifte te voorkomen en dan het landschap te sparen. Maar natuurlijk kunnen we praten. Dan is de wedervraag: zou u me daarvan een voorbeeld kunnen noemen. Achteraf gezegd hadden we met STP nooit moeten instemmen. Toen het ter stemming kwam heb ik dat toen ook gezegd. Maar ja...

De VOORZITTER: Komt u tot een afronding mijnheer Boerman?

De heer BOERMAN: Nou ja dan toch over dat groen van binnen. Dat geloof ik maar dan nog blijft bij ons de vraag, behalve bij die taxichauffeur, waarom is er zo weinig beleving aan de buitenkant. Als het gaat om woningen dan doen we alles. Welstand heeft er zware normen voor. Waarom is het dan zo een breed gedragen gevoel dat de bedrijventerreinen unheimische plekken zijn om te verblijven.

De VOORZITTER: Dank u wel mijnheer Boerman. Dan gaan we tot slot naar het college. Mevrouw Ruigrok.

Wethouder RUIGROK: Dank u wel voorzitter. Ja nog een aantal bevestigingen die ik hier wil geven. De toezegging die ik inderdaad heb gedaan aan mevrouw Van den Berg om die gebruikers ook te betrekken. Ook aan mevrouw Maat nog een bevestiging van het monitoren en waar mogelijk dan beleid aan te passen. Mevrouw Kerkhoff natuurlijk vol inzetten op daar waar mogelijkheden zijn om woningbouw te doen. Mijnheer Boerman, dit soort bedrijventerreinen wordt natuurlijk gelijkmatig ontwikkeld. Maar bijvoorbeeld Park 20|20 is in mijn ogen echt een voorbeeld van een heel mooi omgeven bedrijventerrein waarin de kwaliteit van de omgeving ook heel nadrukkelijk is meegenomen. Dat is ook bij STP het uitgangspunt. Ik wil graag afsluiten met een vergezicht, van mezelf ook, waarin ik juist ook het functiemengen, de zaken dichtbij elkaar vinden, de zogenaamde twintigminutensamenleving die op je op de fiets, met de auto mag ook, kan bereiken. De korte voedselketens, het eten uit de buurt, maar ook het wonen, het werken, het recreëren dichtbij en om ons heen, dit is volgens mij een droom die in Haarlemmermeer goed te realiseren is. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan komen we tot de afronding van deze sessie. We hebben de Bestuurlijke voortgangsrapportage kantoren en bedrijven 2019 besproken. Corrigeer me als ik het niet goed zeg maar er zijn in ieder geval twee toezeggingen gedaan. In september a.s. komt er een coronamonitor waardoor er intensiever gemonitord gaat worden hoe het met de bedrijventerreinen en dergelijke gaat. En er wordt in gesprek gegaan met de marktpartijen. Ik sluit het af. Ik wens u allemaal een fijne avond en tot de stemmingen. Ik sluit de vergadering.